

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Machvmetis Saracenorum Principis, Eivsqve Svccessorum
Vitae, Ac Doctrina, Ipséque Alcoran**

Bibliander, Theodor

[Basel], [1543]

VD16 VD16 K 2583

Epistola D. Petri abbatis Cluniacensis ad D. Bernhardum Claræuallis
abbate[m], de tra[n]slatione Alcorani, siue Saracenorum legis, ex Arabico
in Latinum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98259)

EPISTOLA DOMINI PETRI

ABBATIS AD DOMINUM BERNHARDUM CLA-

regallis Abbatem, de translatione sua, qua fecit transferri ex

Arabico in Latinum sectam, siue hæresim

Saracenorum.

In singulari ueneratione colendo, totis charitatis brachijs amplectēdo indiuiduo cordis nostri hospiti, Domino Bernhardo Clarae uallis abbati, frater Petrus humilis Cluniacensis abbas salutem ad quā suspirat aeternā. Mitto uobis charissime nouā translationē nostram, contra pessimum nequam Machumet hæresim disputantem. Quæ nuper dum in Hispanijs morarer, meo studio de Arabica uersa est in latinam. Feci autem eam translationem à perito utriusq; linguæ uiro magistro P. Toletano. Sed quia lingua Latina non ei adeo familiaris uel notaerat, ut Arabica, dedi ei coadiutorem doctum uirum, dilectum filiū & fratrem P. notarium nostrum, reuerentiæ uestræ, ut extimo, bene cognitum. Qui uerba Latina inpolitè uel confuse plerumque ab eo prolata poliens & ordinans, epistolam, imò libellum multis, ut credo, propter ignotum rerum notitiā perutilem futurum, perfecit. Sed & totam impiam sectam, uitamq; nefarij hominis, ac legem, quam Alchoran, id est, collectaneū præceptorum appellauit, sibiq; ab angelo Gabriele de cœlo allatam miserri-
 10 mis hominibus persuasit, nihilominus produxi, interpretantibus scilicet uiris utriusq; linguæ peritis, Roberto Retenensi de Angliā, qui nunc Papilonensis ecclesiæ archidiaconus est: Hermāno quoq; Dalmata acutissimi & literati ingenij scholastico. Quos in Hispania circa † Hiberum astrologica
 20 arti studentes inueni, eosq; ad hæc faciendum multo precio conduxī. Fuit autem in hoc opere intentio mea, ut morem illum patrum sequerer, quo nullam unquam suorum temporum uel leuissimam, ut sic dicam, hæresim, silendo præterierunt, quin ei totis fidei uiribus resisterent, & scriptis atque disputationibus esse detestandam ac damnabilem demonstrarent. Hoc ego de hoc præcipuo errore errorum, de hac fece uniuerfarum heresum, in quā omnium diabolicarum sectarum, quæ ab ipso Saluatoris aduentu ortæ sunt, reliquæ confluxerunt, facere uoluī. Vt sicut eius letali peste dimidijs penè
 orbis infectus agnoscitur, ita quā execrandus & cōculcandus detecta eius stultitia & turpitudine à nescientibus agnoscatur. Agnoscetis ipsi legendo,
 30 & sicut arbitror (ut dignum est) deflebitis, per tam nefarias & abiectionissimas sordes tantam humani generis partem deceptam, & à conditore suo per spurcissimi hominis sectam nefariam etiam post redemptoris gratiā tam leuiter auersam. Specialiter autem uobis ista omnia notificaui, ut & tanto amico studia nostra cōmunicarem, & ad scribendum contra tam perniciosum errorem illam uestram, quam nostris diebus uobis Deus singulariter cōtulit, doctrinæ magnificentiam animarem. Nam licet hoc perditis, ut extimo, prodesse non posset, responsionem tamen condignam, sicut contra alias hæreses, ita & contra hanc pestem Christianum armarium habere deceret. Quam si superflua quibus tantus fuerit, quoniā quibus resistere debeant tali
 40 bus armis imminuti non assunt; nouitur, in republica magni regis quædam fieri

Petrus Toletanus.

Petrus monachus Cluniac.

Alcoran

Robertus Retenensis.

Hermānus Dalmata.

† Eborac Plinio dicitur.

Causa translationis Alchorani, & aliorum Arabicorum.

Hodie latius propagata est superstitio Machumetica.

fieri ad tutelam, quædam fieri ad decorem, quædam ad utrumque. Nam ad tutelam facta sunt à Salomone pacifico arma, licet tempore suo minus necessaria. Præparati sunt à Dauid sumptus, peracta & ornamenta templi diuini constructioni & ornatui deputata, sed nec illa eius tempore alicui usui profecerunt: sed in usus diuinos post eius tempora transierunt. Manserunt itaque ista aliquanto tempore otiosa: Sed incumbente necessitate apparuerunt, quæ diu uacauerunt, fructuosa. Nectamen, ut mihi uidetur, opus istud etiam hoc tempore ociosum uocare debeo. Quia iuxta Apostolum, uesitrum est & omnium doctorum uirorum, omnem scientiam extollentem se aduersus altitudinem Dei, omni studio uerbo et scripto impugnare, destruere, conculcare. Quod si hinc errantes conuerti non possunt, saltem infirmis Ecclesiæ, qui scandalizari & occulte moueri leuibus etiam ex causis solent, consulere & prouidere doctus, uel doctior, si zelum habet iustitiæ, non debet negligere. Propono inde uobis patres omnes, & præcipue patrem Augustinum. Qui licet Iulianum Pelagianum, licet Faustum Manichæum uerbis & labore suo ad fidem rectam conuertere nequiuertit, non tamen quin de eorum errore magna contra eos uolumina conderet, omisit. Sic de reliquis sui temporis et non sui temporis hæreticis, sic de Iudæis, sic de Paganis faciens, non solum contra eos sui temporis homines armauit, sed etiam ad nos & ad posteros omnes maximæ ædificationis & instructionis charissima transmisit. Si igitur reuerentiæ ustræ in his laborandi Deo ad spirante uoluntas fuerit, nam facultas per eius gratiam deesse non poterit, rescribite, & mittemus librum, quemadmodum misimus † ut per os uestrum ipsius laude repletum, spiritui nequitiæ spiritus benignus respōdeat, & Ecclesiæ suæ thesauros gazis uestre sapientiæ suppleat.

Contra peruersam doctrinam pugnandum est modis omnibus.

Exemplo patrum hæreses detegende ac refellende.

† Videtur deesse partem, aut tale quiddam.

INCIPIT QVÆDAM SVMMV

LA BREVIS CONTRA HAERESSES ET SECTAM
diabolicæ fraudis Saracenorum, siue Ismahelitarum.

30

Primo negant trinitatem, & binarium constituent in diuinitate.

Legendū forte Alteritatis. Anima Dei.

Christū ex parte agnoscunt.

Vmma totius heresis ac diabolicæ fraudis sectæ Saracenorum, siue Ismahelitarum, hæc est. In primis primus & maximus ipsorum execrendus est error, quod trinitatem in unitate deitatis negant. Sicq; Deum in una diuinitatis essentia trium personarum numerū non credūt, in unitate numerū euitates, dum ternariū numerū inquam omnium formarum principium atq; finem, sicq; rerū formaturū causam et originē atq; terminū non recipiunt. Deū licet ore cōfiteantur, ipsum penitus nesciunt. Ipsi autē deū, ipsi uariabiles, principium uarietatis et alteritatis omnis uidelicet binariū solū in unitate cōfiteantur, scilicet ipsam diuinam essentiam, & eius animam. Vnde pluraliter loquētem introducit suū Alchoran, quo nomine legem suam runcupāt. Et interpretatur Alchoran ex Arabico, cōsectio præceptorum. Illi autem cæci Deum creatorem patrem esse negant: quia secundum eos nullus fit pater sine coitu. Christum itaq; licet ex diuino spiritu cōceptum, Dei filiū esse non credunt, nec etiā Deum, sed prophetam bonum, ueracissimū, cunctis peccati immunē, filiū sine patre genitū.